

МЕДИЈИ И ОДБРАНА

У ЖИЖИ ИНТЕРЕСОВАЊА

Систем одбране, као и претходних година, изазвао је и 2006. велико интересовање агенција, штампаних и електронских медија

Према подацима Одељења за анализу јавног информисања Управе за односе са јавношћу, анализирани медији су укупно објавили 15.891 прилог који се односио на проблематику одбране (у просеку - 43,5 прилога дневно). Поруче од значаја за област одбране, агенције су претежно емитовале на почетку прегледа дневних информација, најутицајнији дневни и периодични листови углавном на уводним странама, често уз најаву на насловној страни (посебно у тзв. "кризним ситуацијама"), а телевизијске станице су им обезбедиле простор у најгледанијим информативним емисијама (уз повремене емисије у целини посвећене систему одбране). Евидентна је, дакле, веома велика уочљивост информација о систему одбране.

Прилоге о систему одбране најчешће су објављивали акредитовани новинари, војни аналитичари и надлежне информативне службе у Министарству одбране. Највећи број изјава о систему одбране потицао је од званичника Министарства одбране, затим од пред-

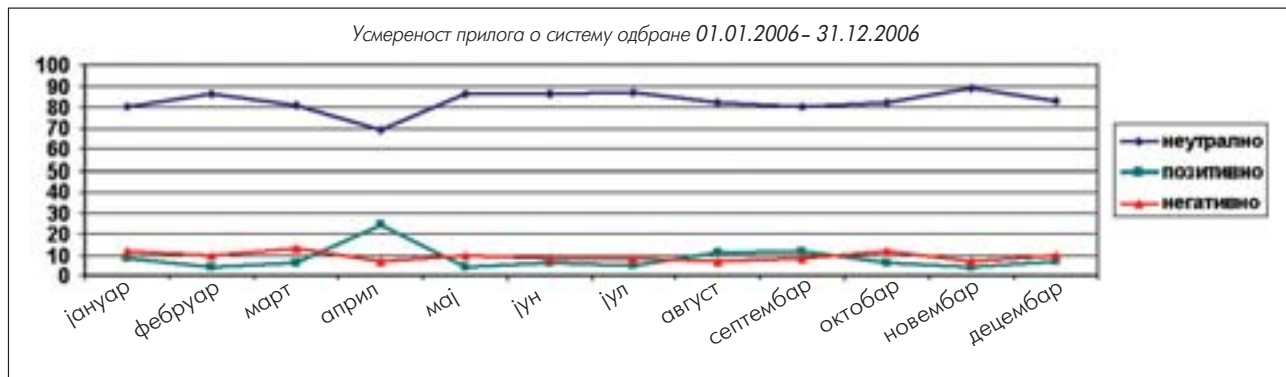
ставника државних органа, политичких партија, невладиних организација, док је, сасвим очекивано, најмање учешће личности из јавног живота које могу утицати на јавно мњење. Од личности, које су током 2006. године давале изјаве о систему одбране, највише су заступљени (према опадајућем низу): министар одбране Зоран Станковић (36% анализираних изјава), а затим следе Борис Тадић (11%), Расим Љајић (7%), генерал Здравко Понош (4%), Млађан Динкић (4%), Вук Драшковић (3%) и други.

■ ПОРУКЕ О СИСТЕМУ ОДБРАНЕ

За потребе ове анализе, коришћени су следећи извори информација: Тајнуг, Бета, РТС, БК ТВ, ТВ Б92, ТВ Студио Б, ТВ Пинк, ТВ Политика, РТС-НС, ТВ ЦГ, ТВ Кошава, Политика, Вечерње новости, Глас јавности, Блиц, Данас, Курир, Прес, Национал, Борба, Дневник, Вијести, Дан, Побједа, Старт, Недељни телеграф, НИН, Сведок, Време, Ревизија 92, Европа, Стандард, Таблоид. (Анализом је обухваћен и део медија који је престао са радом током године – нпр. БК ТВ, као и поједини медији који су се појавили током године – нпр. Стандард, Прес, ТВ Кошава. Осим тога, након осамостаљења Црне Горе, Управа за односе са јавношћу не прати континуирано медије са тог простора).

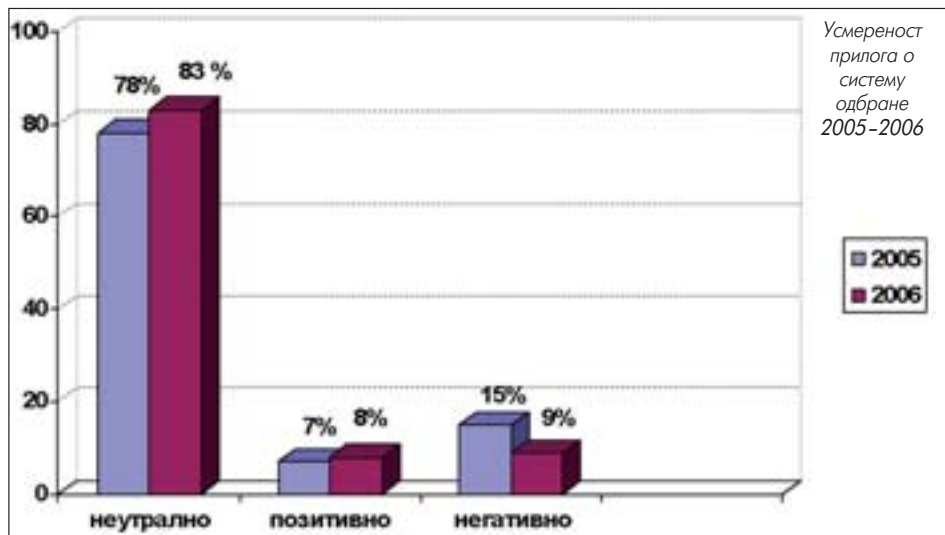
Током 2006, посебна пажња посвећена је следећим темама од значаја за систем одбране: активностима министра одбране и Мини-

Усмереност прилога о систему одбране 01.01.2006- 31.12.2006

старства одбране у целини (11%); сарадњи са Хашким трибуналом (посебно тзв. "случају Младић" – 9%); несрећама у Војсци (4%); међународној војној сарадњи (4%); војним службама безбедности (4%), Партнерству за мир – НАТО (4%), реформи система одбране (3%); војној имовини (3%); помоћи Војске друштву (3%); наменској индустрији (3%); финансирању (2%); активности начелника Генералштаба (2%); саопштења Министарства одбране (2%); војно здравство (1%); војни рок (1%) и др. Заступљеност осталих тема (нпр. граница, семинари, цивилна контрола Војске, истраживања јавног мњења и сл.) износи мање од 1%.

Од укупно 15.891 анализираних прилога, најбројнији су неутрални прилози – 83%, учешће негативних износи 9%, док су позитивни заступљени са 8%. У поређењу са подацима о усмерености прилога за претходну годину, 2006. је евидентно смањење броја негативно интонираних прилога (2005. – 15%, 2006. – 9%), уз повећање учешћа неутралних информација (2005. – 78%, 2006. – 83%), док је за-

ступљеност прилога са позитивном интенцијом на приближном нивоу (2005. – 7%, 2006. – 8%).

На основу анализираних података, може се констатовати да је у првом кварталу уочљива релативна стабилност, у смислу да је евидентан висок ниво заступљености неутралних прилога (80%, што је на нивоу годишњег просека), уз ниво позитивних порука који је приближан годишњем просеку (8%), док су се негативне поруке, на нешто вишем нивоу од годишњег просека (9%), претежно односиле на неразјашњене афере из претходне године ("панцир", "сателит" и сл.). Након тог периода, у априлу је уочљиво изразито повећање броја позитивно интонираних порука (24%), на шта су посебан утицај имале активности Војске у одбрани становништва од поплава. У вези са референдумом у Црној Гори, нарочито у периоду после одлуке о самосталности, доминантне су позитивне оцене о томе да је процес раздвајања заједничке војске на војске република чланица бивше државне заједнице реализован веома успешно (брзо, без већих проблема, уз максималну бригу о статусу припадника војске током тог прелазног периода).

Негативно интониране поруке биле су, првенствено, у вези са несрећама у војсци, нарочито експлозијама у фабрици "Прва

искра" у Баричу (крајем маја) и војном складишту код Парафина (у октобру). Негативан утицај на јавну представу о војсци имале су, такође, информације о несрећним случајевима, у којима су настрадали војници, а њихове породице исказале сумњу у званичне верзије о њиховој смрти (октобар, децембар).

■ МЕДИЈСКА СЛИКА

Према подацима о жанровској заступљености, може се констатовати да, као и претходних година, доминирају вести, извештаји, саопштења – 54% и изјаве, интервјуи, конференције за новинаре – 37%. При томе, уочљиво је коришћење, у великој мери, агенцијских вести, нарочито у централним информативним емисијама анализираних телевизија. Осврти, коментари, чланци, међутим, заступљени су у знатно мањем обиму – 9%. С тим у вези, евидентно је да је, у односу на електронске медије, нешто већи проценат коментара објављен у штампи. Интересовање медија за систем одбране је, и даље, на високом нивоу, упркос податку да је током 2006, у поређењу са 2005, знатно смањен број анализираних прилога (2005. – 21.710, 2006. – 15.891 прилог). Наиме, на тај тренд утицало је више фактора: осамостаљење Црне Горе (не анализирају се континуирано медији из Црне Горе), процес преношења надлежности у области одбране са "савезног" на "републички" ниво (у законски регулисаном периоду који захтева тај процес смањен је број порука о систему одбране, јер се, за то време, очекивало нормативно регулисање области одбране), прелазак бројних афера у надлежност судских органа чиме је смањено интересовање медија за њих (нпр. само о афери "панцир" је од јуна до октобра 2005. објављено 2.893 прилога) и сл.

ИНСТИТУЦИЈА ОД ПОВЕРЕЊА

Према резултатима истраживања јавног мњења, која су реализовале поједине специјализоване агенције, Војска се 2006, као и претходних неколико година, налазила у врху институција у које грађани имају највише поверења – најчешће на другом месту, после Српске православне цркве. (Током године, остварен је увид у резултате истраживања јавног мњења агенција Медијум галуп, Стратешки маркетинг, Ипрес, Мартен борд, као и Центра за политиколошка истраживања и јавно мњење Института друштвених наука, Центра за слободне изборе и демократију и др.).

Агенција за односе са јавношћу "Прагма", у истраживању чији су резултати објављени 2006. године, оценила је да се, међу државним институцијама и политичким организацијама, које су током 2005. године оствариле најквалитетније односе са новинарима, налази и Министарство одбране.

Интересантан је податак да су анализирани телевизије током године реализовале 18 емисија у целини посвећених систему одбране (1,5 месечно), уз запажено учешће највиших представника Министарства одбране у тим емисијама.

Активности министра одбране су континуирано и свеобухватно праћене током године. Усмереност прилога о министру одбране пратила је, у великој мери, тренд опште усмерености (годишњи просек неутралних прилога – 83%, о министру – 84%; годишњи просек позитивних прилога – 8%, о министру – 7%; просек негативних прилога – 9%, о министру – такође 9%).

Карактеристично је да су агенције преносиле значајан број прилога, или делова прилога, из магазина "Одбрана", а анализирани штампања гласила и телевизије су те текстове преузимали. Истоветна ситуација односи се и на информације са сајта Министарства одбране, нарочито у последњем тромесечју.

На основу анализираних информација, евидентно је да је јавна представа о Војсци, односно систему одбране, 2006. године била стабилна и релативно повољна. ■

Милева ЗОТОВИЋ